

George COȘBUC (20 sept. 1866-9 mai 1918)

...
Dar lucrul cel mai laș în lume
E un bărbat tânguitor.
Nimic nu-i mai de râs ca plânsul
În ochii unui luptător.
...

Ce ne fac azi intelectualii și pseudo-intelectualii, boiștii-mercenari ai unor centre de putere din apropiere. Primii plâng, deplâng unde am ajuns, ceilalți ne înjură cu mult talent narativ și pe un punctaj dat. Și pentru criticul literar, pentru istoricul de detaliu, dar oportunist, care se crede sau se vrea modern Coșbuc nici nu mai există; Cei care încă îl simt și-l prețuiesc pe marele Coșbuc se plâng de primii. Și atât.

Să începem prin a vedea părerea celei mai autorizate persoane, a filozofului culturii Lucian Blaga despre Coșbuc: „*Ca material poetic Coșbuc e mai românesc decât Eminescu. Coșbuc realizează însă românescul prin descrierea vieții folclorice. De asemenea și temperamentul lui Coșbuc e un ecou al temperamentului țărănesc. În Eminescu matricea stilistică românească, cu apriorismul ei profund inconștient, devine creator pe un plan major. Eminescu e de un românism sublimat, complex, creator. El e mai aproape de ideea românească; Coșbuc e mai aproape de fenomenele românești. Coșbuc ar reprezenta poporul românesc printr-un fel de consimțământ plebiscitar, Eminescu îl reprezintă printr-un fel de legitimism de ordin divin. Critica noastră a ținut la fiecare pas să facă o confuzie cu totul regretabilă, pe care ne-am străduit să o înlăturăm.*”

De ce este Coșbuc mare cărturar, relevant în lume, azi? Nu doar pentru că citea fluent în greaca veche, în latină sau cunoștea sanscrita și asta e marcat în scrisul lui, dar mai cunoștea bine și cu mult folos germana, italiana, engleză. Vezi traducerile din Homer, din Vergiliu, din Calidasa, din Dante, etc. Coșbuc e un mare cărturar pentru că nimeni altul până și după el, n-a fost capabil să descifreze cultura românească neîntreruptă din vremea păgână, din preistorie până azi, ca să explice vorbele vechi păgâne; „*I-a prins pe Dumnezeu de picioare*” sau „*la spatele lui Dumnezeu*” sau „*I-a pus Dumnezeu mâna pe cap*” sau „*s-a luat cu Dumnezeu de piept*” și multe altele asemenea. Numai astea și ar fi suficient ca tinerii români să se uite cu mare atenție la Coșbuc. Dar dacă mai ridicăm capul și privim în jur nostru sau hăt departe în lume? Un fost coleg și prieten, T.W., intelectual, dintr-o familie de intelectuali, care a emigrat în 1986 în Israel și care ajungând într-o țară nouă încerca să înțeleagă noua/vechea istorie, de câte ori vorbim, nu uită să se mire de finul portret psihologic făcut de Coșbuc beduinului. Este vorba de El Zorab. Prespicacitate și intuiție la care mulți din conașionalii lui, de azi, nu au ajuns. Da, putem vorbi de marele Coșbuc și din alte puncte de vedere. Și nu e totul. Dacă tu, român, te ridici și te uiți mai atent în jur, în bazinul median al Dunării, atunci înțelegi mai bine istoria proprie, istoria Transilvaniei. Coșbuc, ca să nu vorbim de Slavici, care a scris și istorie, au înțeles istoria noastră transilvană, infinit mai bine decât istorici de azi. Numai într-o poezie badea George spune mai mult decât tratate întregi de istorie pudică a Transilvaniei, din zilele noastre:

Îi știți povestea ei? De-o știți, Cel mult vă cred mișei. Dar nu! ...

Dar, nu o știți, aveți doar pretenția! Da, Coșbuc, e tot mai mic, pentru că noi suntem lași, tot mai superficiali, tot mai preocupați de detalii (de nimicuri), tot mai „corecți politic”, pentru că nu ridicăm capul la ce-i în jurul nostru, la ce-i în lume. Iar adevăratul intelectual nu prinde „muște” și nici nu e laș! Dacă-l cunoști, Coșbuc e mai universal și e infinit mare decât majoritatea covârșitoare a intelectualilor de azi.